

PROPRIETAR - DIRECTOR

Dr. AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

Unitatea

REDACTOR

Prof. DUMITRU NEDA

Foaie înscrisă în Registrul de
publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2-1938.

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească — Apare în fiecare Sâmbătă

Iartă-ți-se fie păcatele. . .

(+). Mare lucru spovada. Bietul muritor
apăsător de povara păcatului răsuflă ușurat după
ce iasă de sub patrașir. Cuvântul mare și sfânt:
Te iert și te desleg, rostit de preot și auzit de
cel care este și vinovat și pășător și ispășitor în
această persoană, are putere de vrajă. Mângâie,
Fuminează, îndrește, dă imbold pentru o nouă
viață, clădește pe temelii înșorite, acolo unde mai
nainte stăpânea îndoiala, teama, întunecul.

Toată lumea are lipsă de această taină
sfântă. Sluga Domnului și chivernisitorul tainelor
Zui chiar mai mult decât alții. De puritate îngerească
de-ar fi și sfințenia sf. Ioan Botezătorul
s'o aibă, și nici atunci, (cum șice cuviosul Toma
Kempis) nu s'ar putea socoti vrednic să săvârșească
sfințele slujbe împreunate cu statul său.
Și de aceea trebuie să se scalde și el mereu în
baia sf. Spirit, care este spovedania. Un preot
care nu face acest lucru decât rar de tot și de
sild, dă dovadă limpede și de neîngăduit să-i
străin de viața duhovnicească. Păcate doar toți
avem și de va șice cineva altfel, într'unul ca acela,
după vorba sf. Ioan Evanghelistul, adevăr nu este.
Iar păcatele trebuie nimicite prin spovadă. Și
apoi chiar de n'ar avea slujitorul altarului păcate
de moarte, totuși nu-i scăpat nici el de ispite
și are și el ceasuri de noapte spirituale, când are
neapdrată lipsă de sfințic. Nicăiri însă nu va
afila mai mult ajutor și mai bun sfat în așa im-
prejurări, ca în scaunul mărturisirii.

Luther a șters spovada. Rdu a făcut. Mare
rdu. Pentru asta a fost aspru proborât până și
de-un cugetător necredincios ca Schopenhauer.
Noi o avem. Să ne folosim de ea! Intâiu preoții,
pentru ei. Apoi pentru turma cuvântătoare. Pentru
țineri și pentru bătrâni. Pentru bărbați și pentru
femei. Căci tuturor le slujește spre mai bine.
Spre sfințire. Dacă e bine servită. Fiindcă se
poate greși și aici. Prin defect și prin exces din
partea duhovnicului. Prin defect dacă, cel puțin
pentru un penitent din pătura de jos, n'are nici
un cuvânt de îndrumare. Prin exces, dacă îl im-
bală de cap pe penitent cu sfaturi jără capăt.
Sa întâmplat și se poate repeta istoria cu băiatul
la spovadă, care odată numai ce izbucnește: „A tre-
cut!” li trecuse adecă degetul prin pălărie, în
vreme ce preotul stătea să-l omoare cu sfaturile!
Ce cuminte-i vorba veche: Omne quod est ni-
mium, vertitur in vitium!

Grijă specială trebuie avută când e să fie
spovedite femeile. Aici prima regulă e aceasta:
Cât mai puțină vorbărie! Sf. Ignatius de Loyola
e categoric: (Pe femei preoții mărturisitori) „bre-
viter expediant, nec de rebus ad confessionem non
pertinentibus in confessione loquantur”. Iar un
moltvoelnic latin are intimarea înțeleaptă și prac-
tică: „Summe cautus sit pastor cum foemina; sit
rigidus potius quam suavis, praesertim cum ju-
nioribus”. Pentru că purceșând altfel, leacul se
poate preface în otravă și unde era să înflorească
viețea se poate să rânjască moartea.

Pentru dreapta credință

O pagină din cronica luptelor și suferințelor fraților din Maramureș

În ziua de 26 Martie c., titularul parohiei
Ferești, preotul Alexandru Chindriș, avea să
înșormanteze în fiica Cornești pe credinciosul
său Ioan Rednic de acolo, mort în seara zilei
de 23 Martie. Autorizația de înșormantare Nr.
1. eliberată a doua zi, 24 Martie, de autoritatea
în drept, încuviințează înșormantarea pe ziua
de 26 Martie, indicând, în modul prescris, și
locul unde avea să se facă: cimitirul gr.-ca-
tolic.

Potrivit acestei indicații, groapa s'a săpat
— cum era și firesc de altfel — în cimitirul
bisericii noastre din Cornești, și fiind totul
pregătit pentru înșormantare, preotul, cărula
nime nu-l comunicase înainte vre-o altă dis-
poziție, a săvârșit la casa mortuară, în toată
liniștea, prohodul prescris. După terminarea
acestuia, cortegiul funebru a pornit spre cimitir,
în vreme ce primarul comunei, Lupu Ivancluc,
s'a apropiat de preot comunicându-l în taină,
că d. prefect al județului, d. Colonel Vasi-
liu, ar fi interzis înșormantarea în cimitirul
confesional, dispunând ca mortul să fie dus
în locul unde avea să se facă (pentru cele
ce n'au cimitir propriu) un cimitir comunal.
Comunicarea aceasta de ultim moment — care
și altfel n'avea, din capul locului, nici un te-
melu legal — n'a mai putut fi luată în consi-
derare și cortegiul funebru a înaintat în liniște
spre poarta cimitirului. Ajuns aici, preotul a
citit Evanghelia prescrisă, după care sicriul
urma să fie introdus în cimitir. Acest lucru a
fost însă oprit de d. Dr. Cornel Gheșle, pre-
torul plășii Șugatag, de d. Gheorghe Chira,
notar cercual, de primarul mai sus pomenit al
comunei Cornești și de plutonierul Ioan Vasiac,
șeful postului local de jandarmi. La încercarea
credincioșilor Noștri de a-și duce mortul la
groapă, jandarmii au tăbărit asupra sicriului,
care a căzut la pământ. Văzând cele întâmplare
și dându-și seama că trebuie să se cedeze în
fața forței, preotul a cercat să obțină dela au-
toritățile prezente macar permisul de a plasa
mortul, provizor — până la clarificarea chestiunii
— în biserica satului. Neadmitându-se
nici acest lucru, sicriul a trebuit să fie dus —
spre consternarea ușor de înțeles a întregii
comune — înapoi la casa mortuară, de unde
a fost înșormantat apoi a doua zi, revenind
autoritățile în cauză, în groapa ce i-se menise
dela început.

Tristă întâmplare. Orice conștiință cre-
ștină se cutemură în fața unor astfel de
brutalități. Sentimentul de pietate față de
cel morț, ca și respectul față de drepturile și
durerile celor vii, se revoltă deopotrivă în fața
unor barbarii ca cea dela Cornești.

Totuși să înăbușim sentimentele. Să ju-
decăm rece. Să căutăm înțelesul ascuns al lucruri-
lor. Căci trebuie să existe unul. Bruscări ca
cea de mai sus nu se săvârșesc din simplă în-
tâmplare. Nici dintr'un capriciu al cutărui se-
cretăraș comunal. Trebuie să fie altceva la
mijloc.

Și este. Altfel nu l-am fi dat nici noi
unul abuz localnic — oricât de urit ar fi el —
această importanță. Am aștepta în liniște ca el
să fie sancționat de autoritățile superioare și
cu asta ar fi încheiat definitiv. Întâmplarea
dela Cornești Maramureșului are însă alt cântec.
Iată-l:

Ca întreg Maramureșul, comuna a fost
curat unită. Cu vreo 15 ani în urmă, un grup
de credincioși nemulțumiți cu fostul lor preot
au trecut la ortodoxie. În vremea din urmă
însă, rând pe rând au început a reveni. Intre
alte puteri care îl aduceau la credința veche,
era și cimitirul în care dorm părinții și stră-
moșii lor. Volau să fie îngropați alături de ei
și astfel să-și liniștească glasul conștiinței care-i
mustra neîncetat.

Așa s'ar fi întâmplat, dacă se lăsau lu-
crurile în pace: părinții din cimitir, cu muștrarea
și puterea lor tainică, și-ar fi readus fil la al-
tarul străbun. S'ar fi refăcut unitatea credinței
din comună. Ceea ce ar fi fost bine și pentru
creștinii din sat și pentru stat. Nimeni n'ar fi
avut de pierdut, numai de câștigat.

Lesne de înțeles însă că există în Mara-
mureș și forțe oficializate care nu pot tolera
așa ceva. Ele au sărit îndată să oprească valul.
Cum însă? Ingenios de tot. Și-au zis așa:
decât să asculte cel viu de cel morț, mai bine
invers: să treacă morții la religia celor vii!
Adică: din catolic: ce e, cimitirul să se facă or-
todox! Dacă nu întreg, o parte măcar. Prin ex-
propriere, firește. — Încercarea n'a reușit. Jus-
țiția nemiloasă a spulberat visul născocit cu
atâta fantezie creatoare.

Ce-l de făcut acum? N'au secat isvoarele
inspirației. S'a găsit altceva. [Dacă cimitirul
nu-și lasă legea și nu primește în el pe orto-
doxi, atunci să nu se mai îngroape în el nici
unul! — S'a scos deci o opreliște: cimitirul
se închide pe motive igienice, fiind prea aproape
de sat! — Vorbă să fie: că partea în care se
înșormantează acum este despărțită de comu-
nă printr'un deal! Apoi dacă s'ar fi ex-
propriat pentru ortodoci, ar fi fost de s'gur
ideal!

Așa am ajuns la situația care explică în-
tâmplarea de mai sus. Autoritățile au oprit în-
șormantarea răzimași pe această închidere a
cimitirului. — Firește, și în acest caz trebuia
să purceadă altfel. Să anunțe din vreme și să

la toate măsurile. — Și nici așa. Fiindcă decizia de „oprește” a fost atacată de parohia noastră cu apel, care nici azi nu este rezolvat. Până la rezolvare, nimeni nu are dreptul de a opri folosirea cimitirului — Și totuși, s'a oprit. In cazul relatat mai sus, autoritățile s'au pocăit, ce-i drept, a doua zi, și au admis înmormântarea. După aceea însă s'au răzgândit și au dat ordine mai severe. Așa că astăzi credincioșii noștri din Cornești — cari au cimitir din moși strămoși — sunt siliți să-și îngroape pe cei dragi ai lor în cimitirul parohiei matre, Ferești (care până acuma încă nu a fost închis).

Nici în această formă însă și nici în acest stadiu, cazul dela Cornești n'ar fi căpătat atâta amploare pe paginile noastre. Dacă, adecă, ar fi izolat. Din nenorocire el nu este decât o pagină, una, din marea carte a suferințelor pe care o scriu, sub ochii noștri, frații de credință și de sânge din părțile nordice ale țării. Așa însă, avem datoria de a le spune că nu sunt singuri în calvarul lor. Simțim împreună cu ei, noi toți credincioșii bisericii românești unite cu Roma. Privim cu durere, dar și cu admirație, lupta care li-s'a impus și pe care o poartă cu atâta tărie nesdruncinată.

În același timp trebuie să ne exprimăm, iarăși și iarăși, marea mahnire și vechia nedumerire privitoare la rolul autorităților publice în acțiunea confesională din Maramureș. Mislunea lor nu poate fi aceea de a provoca tulburări și a așăta sfâșierea sufletului românesc în cel mai primejdut și mai oropsit colț de țară.

Intrebăm, deci, mahnit și uluit: până când și până unde se va mai merge pe acest drum al pierzării?

Drumuri de apostolie. Din organele oficioase ale eparhiilor noastre de Cluj și Maramureș, aflăm că înalții lor arhipăstori Iuliu și Alexandru încep din nou vizitarea la ei acasă, respectiv la centre de pelerinaj, a credincioșilor.

Calea întreprinsă acum de Preasf. Iuliu îl poartă, în Iunie, în parohiile și filiile: Drăghia Dealul Mare, (sfințire de biserică) și Coruieni-

(20 și 30 Iunie), iar în Iulie (în piranteza data vizitei canonice) în Dobricul Lăpușului-Costeni (1); Costeni (sfințirea Bisericii); Suciul de jos (2); Suciul de sus-Larga (3); Groși-Poiana Porcului (4); Rohia-Boereni (5); Ungureni-Libotin Lăpuș-Stramba Bărușului (7); Băiuș-Poiana Botezei (8); Târgul Lăpușului-Cufoaia (9).

Preasf. Alexandru al Maramureșului, de Sâmpetru, și-a inaugurat nouile drumuri apostolice la Mănăstirea Bixadului, anunțând că la Sântă Măria Mare va fi în fruntea pelerinilor dela *Molsei*, iar la Sântă Măria Mică în fruntea a celor dela Șipești. Intre timp, la 9 Iulie c., va sfinți biserica dela Oncești, (Maramureș), iar la 20 Iulie va prezida, la Copalnic-Mănăstur, congresul eparhial al Agrului.

Noul Patriarh al Bisericii ortodoxe Române. *Eri s'a săvârșit după formele cerute de legi, în sala Camerii deputaților, alegerea noului Patriarh al bisericii ortodoxe românești.*

A fost ales, cu 406 voturi din 458 câte s'au dat — dupăce, în prealabil, II. P. P. SS. Lor mitropolitul Bălan al Ardealului și Visarion al Bucovinei și-au exprimat hotărârea de-a nu candida la această înaltă demnitate — I. P. S. Nicodem, mitropolitul Moldovei și, până ieri, locotenent de Patriarh. — Alegerea lui va fi primită cu bucurie în toată țara. Quasiunanimitatea alegătorilor arată limpede simpatia și respectul general de care se bucură noua căpetenie a ortodoxiei românești. Și-a câștigat această dragoste generală prin calitățile alese, pe care le-a dovedit și valorificat în cursul lungel sale vieți. Preot și monah cucernic, el s'a distins și ca scriitor bisericesc de seamă și s'a dovedit, acolo unde a fost pus, lerarh deosebit de destoinic.

Deși înalțat în vârstă — are 75 ani — Patriarhul este vigoșos și activ. Cel cari îl cunosc mai deaproape sunt convinși că înălțarea lui la postul de comandă va aduce un nou suflu de viață duhovnicească în ortodoxia noastră. Monah convins și cucernic, el va ști da nou avânt monahismului; iar în struc-

tura organizației bisericești actuale se vede că va turna un nou spirit de ortodoxie autentică, înodând țarași firul vechilor tradiții spirituale ale ortodoxiei românești.

Pentru toate aceste vrednicii și nădejdi care le aduce cu sine noul Patriarh — pe care îl știm, pe deasupra, fire pașnică, animat de bucuria Bisericii ortodoxe române și strigătul noului Patriarh:

Intru mulți ani!

Unirea bisericilor

Problemei unirii celor două biserici românești i-se dă, de-un timp încoace, o atenție din ce în ce sporită. Bisericele interesate au datoria să alimenteze discuția în jurul ei știut fiind, că rezolvirea ei favorabilă are importanță capitală în viața neamului nostru.

Din acest motiv, atât unitul cât și ortodoxul, trebuie să se bucure la fel. Toți sunt doar datori să ne silim a repara și întări halna Sionului românesc.

Că o unire fericită a bisericilor noastre s'ar putea înfăptui, nu ne îndoiim. Adevărul, dar se caută cu obiectivitate și umilință, se descopere. Obiectivitatea însă nu-i îngăduie, lipsească atunci când se discută de unirea bisericilor. Până acum însă nu observăm să fie fost călăuzitoare la toți cei cari au discutat această temă. Umilința la fel trebuie să strălucască în inima și mintea celor ce încearcă să rezolve o problemă de gravitatea celei față. Care virtute e nesocotită și ea de altă dintre cei cari se pretind a aduce un serviciu cauzel. Mulți își uită că Domnul celor marte le stă împotriva, și numai celor smeriți le este dar. Nimenea să nu uite acest amănunt de capitală importanță.

E însă o mare greșală să creadă cineva că o unire în credință s'ar putea face fără discuta și limpezi îndeajuns deosebirile de credință ce ne despart și fără a căuta să aflăm adevărul pe care să-l primim cu toții. Un

Foia „Unirii“

Mea culpa...

În coloanele publicației periodice „Vestitorul” (organul eparhiei române-unite de Oradea), a apărut o dare de seamă despre cartea mea intitulată „Caravanele Ardealului”, spunându-se, că pentru tipărirea acestei cărți eu merit toată lauda și recunoștința. După părerea recenzentului însă, bucățile „Doi ochi albaștri”, — „Plopii fără soț” — „Mores quod attinet” și „Adămuș cel micuț” ar fi fost mai bine să lipsească, întrucât *eroticismul* acestor bucăți strică atmosfera de puritate, de seninătate, de înălțare morală a cărții, cecece e păcat. În sfârșit, distinsul recenzent își exprimă speranța, că la o nouă ediție bucățile acestea vor fi șupimate, sau înlocuite cu altele.

Fără îndoială, ori-cine e îndreptățit să albe orice păreri despre cartea, ce o citește. Pentru orientarea fraților preoți din eparhia de Oradea eu, păcătosul și nevrednicul, știu totuși să dau următoarele lămuriri:

1. În prefața cărții eu am declarat, că volumul meu cuprinde și câteva amintiri personale, unele chiar copilărești, dar sunt convins, că chiar și din acestea se va putea cunoaște adevărata mentalitate a Blajului de pe vremuri. M'am ocupat așadar și cu lucruri mici, nu numai cu cele mari.

2. Bucata „Mores quod attinet” am scris-o din două motive. Voiam să arăt farmecul lecțiilor de morală predate de un om într'adevăr moral, plus autoritatea de care se bucură un astfel de profesor în fața elevilor chiar și în cazul, că el nu e prea energic. Apoi, aveam de gând să arăt și puritatea relațiilor ce existau pe atunci între tineri și fete. Tendința aceasta o au și celelalte bucăți incriminate.

3. Un preot celibatar, clarissim, om sfânt și drept (dar nu *prea* sfânt), care deasemenea a citit cronica din „Vestitorul”, mi-a mărturisit pe față, că înainte de citirea acestei cronici nici prin minte nu i-a trecut să considere bucățile acelea drept niște bucăți „erotice”. Le-a citit și dânsul zimbând, ori lăcrimând, după împrejurări, dar fără să se demoralizeze și dorind din tot sufletul, ca tinerimea zilelor noastre să fie numai atât de stricată, cum e cea din „Caravanele Ardealului”. E aplicat să despăgubească pe toți acela, cari se vor demoraliza pe urma citirii celor patru bucăți incriminate.

4. Prin urmare, cele patru bucăți nu vor lipsi nici dintr'o eventuală nouă ediție a cărții mele. Dimpotrivă o să adaog, că între cavalerii prim-aranjeri ai „balurilor filantropice” de odinioară s'au remarcat mai ales Iuliu Hossu, Alexandru Rusu și Polycarp Morușca (drăgușii de ei nu bănuiau pe atunci, că o să ajungă episcopi!).

Septimiu Popa

Sistem nou de educație

de Traian Cosm

Fără îndoială Führerul A. Hitler este pentru secolul nostru un revoluționar în multe domenii. A introdus, printre altele, reforme metodice și în educație. Tineretul german, azi, e educat într'un mod specific, original, după principii cuprinse în cunoscuta carte „Mein Kampf”.

E clar, că așa cum a conceput Führerul educația, corpul o ia înaintea spiritului. Poporul german rupe în acest mod cu un trecut foarte întins, rupe cu educația impregnată de creștinism în care spiritul are vădit întâietate.

Conform sistemului german de educație fiecare tânăr va trebui să aibă un corp cât mai robust, cât mai puternic, căci corpul e purtătorul și transmizătorul caracterelor regale și rasei. Școala și organizațiile tinerești vor conserva acest principiu cu cea mai mare atenție. Tânărul german trebuie să fie sportman perfect și mai ales boxer îndemânat. „Nici o zi să ar trebui să treacă — se adresează Führerul tinerilor germani — fără ca junele arian să se fi ocupat o oră dimineața și una seara de gimnastica și cu tot soiul de sporturi”.

A doua în serie vine educația morală. Junele german trebuie să se obișnuiască din vremea copilăriei, cu jertfa, cu sacrificiul pentru comunitate, cu jertfa ce trebuie să meargă până la jertfa de premă, moartea, când binele colectivității e în joc. Tot acum: „junele german trebuie să

fără acest lucru nu se poate nici închipui, necum să existe.

E greșit apoi a căuta ca problema s-o re-strângem între granițele țării noastre, fără s-o aducem în raport cu creștinismul universal. Faptele sunt fapte și dacă-i adevărat că există ortodocși, e adevărat și aceea că creștinii sunt în majoritate catolici.

Apoi când e vorba de o convingere religioasă, hotărăște adevărul sfânt, nu considerente contabilicești. A declara pe cineva ortodox, unit, sau altceva, nu e unire. Asta e desfilințare de drept. Se poate proceda așa în alte cazuri, dar nu când e vorba de o credință religioasă. În cazul nostru așa ceva e absurd, poporul nostru român nefiind o ciurdă de primitivi la cari le dai „lege” prin decrete autoritare, cum visează unii naivi (ca să nu zic zevzeci).

Ni se pare că astăzi problema unirii bisericilor mulți o privesc prea superficial. Prea sunt mulți cei cari par a nu înțelege că aici numai adevărul poate fi luat ca bază de discuție. Obiectivitatea și smerenia, cum am spus și mai sus, nu prea sunt de toți respectate. Prea vreau unii să dea rol șmecheriei, într-o cauză ca aceasta.

Unirea bisericilor nu poate merge nici de jos în sus — cum a confirmat un cofrate în acest ziar — nici de sus în jos. Ea se poate face între biserică și biserică.

Auzind vorbindu-se de unirea bisericilor, fără să vrem ne-am întreat: oare acest curent oare ceva ce vine de la Dumnezeu ori de la oameni numai? În cazul prim ne întărim nădejdea în reușita ei. În cazul din urmă, ne întrebăm: nu se caută oare numai desamăgirea credincioșilor uniți? A vorbi dulce și a chema la unire, și apoi a duce cu anumite legi, regulamente și dispoziții pe funcționari, militarii, premitarii și școlarii noștri la biserică străină de credința lor, înseamnă oare aceasta armonia care să pregătească bine calea unirii? Iar noi unii nu am da semne de prea mare naivitate, dacă ne-am angaja la discuție cu oameni cari numai la o unire religioasă așa cum o vrea Dumnezeu și adevărul Scripturii și a istoriei

noastre și universale nu se gândesc, mai ales că se știu susținuți de carele și cali puterilor lumesti?

Deocamdată să dăm problemei atenția ce o merită și s-o prezentăm credincioșilor noștri sub toate aspectele, pentruca să fie deplin lămurii și luminați. Biserica noastră și-a purtat jugul cu cinste în trecutul neamului nostru, în sânul cărui misiunea ei e departe de a fi încheiată.

Pr. Ioan Cerghizanu

D. N. Iorga despre stările de azi și de mâine. În discuția la mesaj a luat cuvântul în Senat, și d. prof. Iorga. Analizând trecutul, d-sa a căutat să definească prezentul spre a putea avea o îndrumare sigură de viitor. Spicuim, din marea cuvântare, o seamă de observațiuni deosebit de judicioase.

Cuvântările rostite de alții, d. Iorga le găsește bune ca informație; „ca lepădare de trecut însă — spune d-sa — este ulmitor că oamenii pe cari-i cunosc din viața partidelor și cărora li-se datorește ceva din acest trecut atât de criticat, au venit la tribună și au spus că acest trecut trebuie condamnat în bloc.

„Realizările de azi — afirmă d. prof. N. Iorga — regimul cel nou, nu a venit dintr-o ridicare a țării împotriva partidelor. Nici unul dintre noi, nici senatori și nici banca ministerială, nu avem caracterul unor luptători, cari au lăsat jertfe în urmă, ca în Italia sau Germania. Nu, regimul cel nou l-a făcut Carol al II-lea Regele României. Și de aceea, cei cari beneficiază de acest regim trebuie să fie de cea mai desăvârșită modestie. Atitudinea mussoliniană și cea hitleristă nu se potrivesc cu noi.

„Doi factori au contribuit la crearea noului regim: unul a fost imitarea străinătății, iar celalalt a fost înscăunarea anarhiei cutezătoare. Păcatul vechilor guverne aici este: că s'au permis aceste situații.

„O singură propoziție va ajunge ca să arăt ceea ce cred eu că poate fi de acum înainte: să intrăm în lege cu toții, să intrăm sincer și deplin în ce cuprinde legea, fără a încerca să

facem un pas dincolo de ea. Să respectăm gândul uman, care este un lucru sfânt și care dacă este lovit, o națiune întreagă degenerază — și un stat nu se poate sprijini decât pe o civilizație națională hrănită de libertatea gândului uman”.

Misioni populare. De nașterea Sf. Ioan Botezătorul (24 Iunie a. c.), în mai multe parohii din arhidieceză s'au ținut misiuni sfinte.

Harurile Cereale au coborât din abundență în sufletele dornice de mai multă viață. Rodurile au fost bogate. Binele care se face cu astfel de ocazii este nedescris. Preotul local și fiii săi sufletești o pot constata mai bine ca oricine. — Aducem aici o mică dare de seamă din parohiile din cari am primit deja rapoartele:

1. În *Blertan* (protop. Dumbrăveni) misionarul a fost Păr. canonic *Dr. Vasile Aftenle*, președ. Reuniunii de Misioni. La spovedanii a dat concursul Păr. *Ion Bălan*, preotul local și Păr. *Adrian Ojolu*, din Copșa mare. S'au apropiat de Sfintele taine 75% din totalul credincioșilor.

2. Păr. *Liviu Chinez*, prof. la Acad. teol., a predicat la *Cucerdea Părintelui Ion Barna*. Ajutor a dat Păr. *L. Papiu* din Șăulia. Impărtașanii 150.

3. La *Telec* (protop. Gheorgheni) a predicat Păr. *Mircea Todericlu*, din Făgăraș. Preoți ajutători: Păr. *Victor Barna*, *G. Câmpianu*, și *I. Moldovan* preotul local. Impărtașanii 531.

„La *Bozed* (protop. Râciu) a predicat Păr. *Gh. Pădurlan* din Șăulia de Câmpie. — Au dat concurs următorii preoți: *M. On. S. Nicoară*, *M. On. E. Andreșan*, *On. T. Bad*, *On. A. Mara*, *On. I. Mocanu* și *On. D. Poptămaș*. Părintele *Harșa*, preotul local, se poate bucura de bala sufletească a celor 323 credincioși.

5. La *Deleni*, preot misionar a fost Păr. *Teodor Radu*, din Unirea, iar ajutători: Păr. *E. Crișan*, *R. Mezel*, și *Liciniu Lucaciu*. Spovedanii și împărtașanii au fost 408.

transforme într'un tânăr forte, să urască sentimentalismul și orice blândețe așa numită creștină, căci de aci înainte va trebui să fie nelindulcat, și irezistibil când binele națiunii sale va fi în joc” — zice d. Lucien Valdor, în: *Le chrétien devant le Racisme*.

Numai acum vine educația intelectuală, potrivnică în Germania oricărei specializări.

Incoronarea acestei formații tinerești e studiul sistemului rasial. Tânărul german cu toate acum clar, că există rase pure și amestecate, că rasa nordică e cea mai pură dintre toate; că există rase superioare și inferioare — rase aristocratice și rase de sclavi — și că rasa germană, ca cea mai pură, e și cea mai superioară în ierarhia raselor. Că această rasă regală produs tot ce există până azi perfect în om: fire, și că așa va fi cu siguranță și în viitor; că nu există un singur om mare englez, francez, italian, spaniol, etc. care să nu fi avut origine îndepărtată germană: strămoșul lui Dante Alighieri s'a numit Aigler, al lui Leonardo da Vinci-Winke, al lui Buonarrotti Bohnrod etc. Insuși Mussolini, ne aduce vestea ziarul englez *Morning Post*, a avut — după „cercetările” de ultima oră ale unui specialist german în astfel de chestiuni, strămoși de sânge german, cu numele de *Musselein*. Deci: *Musselein*, *Mussolini*. — Cu germanii nu-i de glumit!

Mai învață tânărul german că în virtutea superiorității ei absolute, această rasă de oameni „extraintelenți” trebuie să fie stăpânitoarea lumii. Deaceia, tot ce contribuie la mărirea și prosperarea ei, e legitim prin însuși acest fapt.

În fine că „Führerul” e azi încarnarea geniului rasei germane, și divinitatea rasei nordice, și deci cuvântul său trebuie ascultat cu orice preț.

Pentru elita tineretului există școli speciale, situate de regulă prin vechi castele feudale, așa numitele „Schulungslager”, unde viitorii șefi ai tineretului și conducătorii de mai târziu ai națiunii aprofundează sistemul rasial. Acest corp de elită, aprofundează tot odată așa numitul „Weltanschauung” rasist, adică o viziune a lumii și a lucrurilor ei în cadrul principiilor de bază rasiste, viziune debarasată de orice urmă de marxism și mai ales de creștinism.

Evident, în acest sistem german de educație se află și piese foarte bune, dar în același timp și greșeli foarte mari.

Mai întâi, a rupe sufletul de tanscendent, a goni cerul din mintea și inima oricărui tineret, însemnează a-i pregăti calea spre abrutizare. Cine nu crede, să studieze cu atenție stările dintr-o țară care a făcut „experiențe” de acest gen: Rusia. Alungi cerul, și vine barbaria!

Apoi, dacă îngrijirea corpului e un lucru bun, excesul, ca orice exces, e condamnat. Dacă sacrificiul în interesul colectivității e fapt nobil, Ingenuncherea oricărei libertăți individuale și reducerea persoanei umane la rangul de simplă piesă într'un angrenaj multiform, e o greșală. În fine, dacă iubirea de moșie și de neam e lucru natural, iubirea egoistă, orgolioasă și violentă, e de condamnat.

Rezultatul la care s'a ajuns e următorul: Führerul are la dispoziție un tineret dinamic, fanatic, care înainte de toate și peste toate e

condus până în măduva oaselor de principiile sistemului rasial, principii foarte bune pentru propagandă dar, din nefericire, dovedite științifice cu totul false. Puritatea și superioritatea rasei nordice e un mit, declară știința. Totuși, mitul acesta rasial turnat în minți și în inimi cu persistență „germană”, a făcut din tinerii germani — ne spun toți cunoscătorii stărilor de acolo — niște fanatici cum n'a mai cunoscut bătrâna noastră Europă din vremile de furtunoase cuceriri mahomedane.

Poftim și să dăm acum acestui tineret armele în mâini!

Aici s'a ajuns! La formarea unui tineret fanatic, potrivit milei și oricăror sentimente de acest gen, bune pentru rasele amestecate, gata să cutropească totul la un semn al „geniului” rasei, Führerul.

Și atunci legitim îți pui întrebarea: Să aibă oare dreptate acei sumbri prevestitori cari zic că geniul german va să fie un biciu a lui Atila pentru Europa veacului XX? Și mai departe: Nu are oare dreptate „nordicul” filosof Leibnitz că: „Odată cu încetarea fricei de D-zeu începe jocul nebun al patimilor distructive, și înstăpânirea unei concepții de viață, care acopere lumea cu un potop de sânge?”

Deocamdată vedem roadele prezente ale noului sistem. Cele ce vor urma ni le va arăta viitorul.

Ceții și răspândiți „UNIREA”

Rolul bisericii. La discuția proiectului de răspuns al senatului la mesajul Tronului, în ședința de la 26 Iunie c., între alții, a luat cuvântul și p. *I. Agârbiceanu*, care a spus maturanului corp, și Țării întregi, și ceea ce urmează, privitor la munca ce așteaptă biserica în opera de încreștinare a națiunii românești, descreștinată în măsură mai mare de cum s'ar crede în atâtea din păturile ei sociale:

„In această muncă, rolul de căpetenie de sigur că-l are biserica românească sub amândouă formele ei, cum spune proiectul nostru de Răspuns la Mesaj.

Domnule președinte și domnilor senatori, mai sunt popoare creștine în lume, și în Europa chiar, care au mai multe confesiuni, două sau chiar mai multe, însă niciodată viața lor națională, unitatea lor sufletească, n'a fost ruptă, n'a fost primejdită de aceste fețe, una sau alta. — ale Bisericii, ale credinței.

Suntem încredințați în fața istoriei că nici în biserica românească această primejdie n'a fost în trecut niciodată, prin faptul că dinainte cu două sute treizeci de ani aveam și o mică ferestruică deschisă spre biserica apuseană, în sânul neamului nostru. Prin această biserică ne-a venit, în trecut, conștiința națională istorică, de origina noastră latină. Acum nu mai avem trebuință de aceste curente ca să ne vie din Apus, pentru că trăesc toate în noi.

Însă cine va putea spune că din marea fluviu universal al bisericii catolice, din sdroaba ei zilnică, din continua reînnoire pe care o încearcă, pentru aprofundarea creștinismului, și pentru fericirea tuturor straturilor sociale; că din marea ei năzuință către biserica vie și către creștinismul activ, nu ne poate veni, prin această ferestruică deschisă, și nouă vânt bun, ca să ne fie de ajutor, și pe care îl putem primi fără nici un gând că vreodată ar putea să fie spre desastru și spre nenorocire.

Pentru că tot ceea ce contribuie la creșterea puterii spirituale, morale, etice a unui popor, contribuie la întărirea puterii, la întărirea temeliei țării, și la fericirea neamului românesc.

Știri mărunte

Canonic nou la Blaj. Descompletat prin moartea regretatului *Iosif Hossu*, capitulul mitropolitan din Blaj a fost întregit după prevederile canoanelor. În ședința capitulară de ieri Vineri după masă, prezidată de *I. P. S. Sa* părintele mitropolit *Alexandru*, s'a făcut mai întâi promoția graduală obișnuită, iar la stalul de canonic-prebendat rămas astfel vacant a fost numit p. **Iuliu Maior** directorul liceului comercial de băieți. — Vestea va fi salutată cu bucurie în toată Biserica noastră, p. *Iuliu*, directorul ziarului „Unirea Poporului”, fiind pretutindeni cunoscut și apreciat ca un admirabil suflet de preot, scriitor bisericesc plin de râvnă apostolică și devotat integral cauzelor sfintei noastre Biserici. — Impărtășind bucuria generală, dorim noului canonic viață lungă și multă binecuvântare peste chemarea ce va avea de împlinit în câmpul Sionului nostru. Intru mulți ani!

Personale. Ven. Ordinariat al Maramureșului a făcut mai nou următoarele schimbări în sânul clerului eparhial: *Felician Marica* din Varaiu, a fost trecut la Fărcașa; *Vasile Ghește* din Șomcuta Mare, a fost numit la Varaiu; *Vasile Penzes* nouhironit, a fost numit la Bercu; *Ștefan Dunca* din Socoznel, a fost numit la Lechința; *Augustin Buteanu* din Buteasa, la Cialț; *Vasile Pop* din Coștini, la Borșa II; *Mihai Sabdu* nouhironit, la Coștini; *Dumitru Sășăran* nouhironit,

la Băsești, iar *Gheorghe Murian* din Boziata Mare la Baiamare II.

Preasf. Iuliu Hossu în cartierul clinicilor. Duminică trecută Preasf. *Iuliu* al Clujului, însoțit de p. *E. Leményi* și *N. Pura*, a vizitat cartierul clinicilor universitare. Asta cu scop de a se informa la fața locului asupra nevoilor sufletești a celor peste 400 familii române unite a capitalei Ardealului. În numele localnicilor înaltul ierarh a fost binevenat de către d. *Diculescu*, învățător-director, încunjurat de străjeri și de p. *Bazil Moldovan*. Bucuria Preasf. Sale care, după sf. Liturghie la care a cuvântat mulțimii credincioșilor, a cercetat și terenul destinat noii biserici ce se va ridica în acel cartier și a promis în acel scop o danie de 10000 Lei, precum și a turmei binecredincioase, a fost mare foarte.

Pelerinaj la Totești. Duminică, în 18 Iunie c., a avut loc la Totești, în Țara Hațegului, un impresionant pelerinaj la mănăstirea Părinților Iezuiți români uniți deacelo. S'au slujit mai multe sfinte liturghii la care s'au cuminecat peste 1200 de credincioși. Numărul pelerinilor a trecut peste 5000. În fruntea închinătorilor dela Totești era Preasf. *Ioan* al Lugojului, însoțit dela centru de p. *Tufescu*. La sf. liturghie arhierască, săvârșită în sobor de preoți, episcopul eparhial a rostit o cuvântare de aleasă învățătură evanghelică și a împărtășit 384 de dreptmăritori.

Locale. Măine, a cincea Duminică după Rusalii, va predica în catedrală p. *Dr. Ioan Suciu*, prof. de teologie.

— La liceul de băieți „Sf. Vasile”, din localitate dau examen de bacalaureat elevii liceelor de băieți și fete din Blaj, ai celui de băieți din Dumbrăveni și cei înscriși prin inspectorat. Comisiunea examinatoare este alcătuită din d-nii: prof. univ. *T. Naum*, latină, președinte; *Dicu D.* română, Turnu-Severin; *Dunouguer*, l. franceză, Tg. Mureș; *Pop Ștefan*, istorie, Blaj; *Ho-pârteanu Emilia*, geografie, Blaj; *Teodor Megieșan*, filosofie, Blaj; *Ciumașiu Samoil*, matematici, Orăștie; *Muraru P.* șt. naturale, Cluj; *Melinescu Eugen*, fizico-chimice, Craiova, iar ca secretar d. *Vasile Mărginean*, secretarul liceului din Blaj. — Sunt înscriși 84 de elevi. Examenul în scris s'a început Luni după amiază.

Acte de ispășire. Anul acesta, în săptămâna Paștilor, cum scrie „Catholic Herald” (5. 5. 39), la Kō'n, în Germania, au luat parte la o procesiune de ispășire peste 5000 de bărbați. La sf. liturghie ce s'a slujit la miezul nopții, după procesiunea menționată, mai mult de 12.000 de credincioși și-au mărturisit în chip mișcător credința și alipirea la Sf. Scaun al Romei.

Absolutorul teologic, eliberat de Rectoratul Academiei de Teologie din Blaj la 10 Aprilie 1937, matricolul tom. III, pag. 165, pe numele *Puchiu Gavril*, este pierdut și se declară de nul în mâinele oricui s'ar găsi.

Liceul român unit de băieți Sf. Vasile cel Mare — Blaj

Nr. 1454—1939

Aviz școlar

1. Primirea în liceu se face în baza unei cereri care se va adresa Direcțiunii liceului până în ziua de 25 August. Cererea trebuie să fie timbrată cu 8 Lei și 1 Leu de aviație. Cererile de înscriere, cari nu vor fi timbrate, ori nu vor fi prezentate la termen, nu se vor lua în considerare.

Cereri de înscriere trebuie să înainteze și elevii cari au mai frecventat școala noastră.

Elevii cari cer pentru primădată înscrierea la liceul nostru, vor alătura la cerere următo-

rele acte: a) *Certificat de studii* dela școala unde au urmat anul trecut; b) *act de boala* de preot; c) *extras de naștere* dela matricolul civil; d) *certificat de revaccinare*.

Elevii cari au urmat în anul trecut la liceul nostru vor alătura la cerere numai *Actul școlar*.

Cererile cari nu vor avea toate documentele cerute de regulament, și specificate mai sus, nu vor fi luate în considerare.

Elevii cari cer primirea în clasa I vor face examen de admitere. Examenul constă din probe scrise și orale la l. română și o lucrare scrisă la matematică, din materiile cl. IV primare. Taxa examenului este 80 Lei.

În cl. I. vor fi înscriși numai elevii cari la 1 Septembrie a anului curent au vârsta de cel puțin 10 ani împliniți și cel mult 13 ani.

Elevii *corigenți* vor înainte cerere de admitere la examenul de corigență. După trecerea examenului de corigență vor înainte cerere de înscriere în liceu.

Elevii *repetenți* vor cere înscrierea în liceu tot până în ziua de 25 August, plătiind o taxă specială de 500 Lei. Tot până la această dată se vor înainte și

Cererile de înscriere la examenul de admitere în cl. V, precum și cererile de înscriere la examenul de bacalaureat; sesiunea de toamnă. Taxa examenului de admitere în cl. V este 150 Lei.

Examenele integrale și de diferență vor ținea în 2 Septembrie, examenul de corigență în 4 și 5 Septembrie; examenul de admitere în cl. I. în 6 Septembrie; examenul de admitere în cl. V în 7, 8 și 9 Sept.

Înscrierea definitivă și plățirea taxelor vor face în 11, 12 și 13 Septembrie.

2. *Taxele de înscriere sunt:*

a) *curs inferior*, cl. I—IV: înscriere 1 Lei; taxă de construcție 1200 Lei; taxă frecvență 1275 Lei. Total 2700 Lei.

b) *curs superior*, cl. V—VIII: înscriere 1 Lei; taxă de construcție 1300 Lei; taxă de frecvență 1475 Lei. Total 3000 Lei.

Pe lângă acestea taxe, fiecare elev va plăti și o taxă specială de 50 Lei, pentru plățile de construcție al inspectoratului.

Taxele de înscriere, construcție, inspectorat, și jumătate din taxa de frecvență se plătesc odată la înscriere. Rata II din taxa de frecvență se plătește cel mai târziu până în Februarie 1939.

Elevii de altă naționalitate plătesc dublu. Elevii cari au urmat în anul trecut la liceul nostru și au restanță de taxă școlară vor fi înscriși numai după ce vor achita Costul Liceului toată restanța.

3. Toți elevii și premilitarii sunt obligați să poarte numai uniformă străgerească, să se pe brațul stâng brodat pe o bucată de stofă de pătrat, în culoare aibastră, de dimensiunea 5/5 cm., inițialele Școlii și numărul ordinii.

4. Pentru primirea în Internat se face cerere specială, adresată Preaevenerabilului Coștinel Arhiepiscopesc în Blaj până la 10 August. Condițiunile de primire în Internat se publică separat.

5. Cvartire în oraș nu se pot angaja fără aprobarea Direcțiunii.

6. Cursurile încep în dimineața zilei de 1 Septembrie, după invocarea Sf. Spirit.

DIRECȚIUNEA

Citiți și răspândiți

„UNIREA”